

REMISSYTTRANDE

Justitiedepartementet

2023-x-x

Dnr xxxx/23

Er referens: Stina Holmberg

Remissyttrande över En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44)

Brottsförebyggande rådet (Brå) har fått betänkandet En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44) på remiss och lämnar följande synpunkter.

Det är angeläget att barn som begår brott och får en frihetsberövande påföljd kan erbjudas utbildning och vård av hög kvalitet för att främja deras återanpassning till samhället. Det är också viktigt att verkställigheten av straffet kan genomföras på ett säkert sätt. Det är mot denna bakgrund som utredningen föreslår att påföljden slutna ungdomsvård ska avskaffas och ersättas av fängelsestraff som verkställs av Kriminalvården. Brå välkomnar de ambitioner om en god och säker vård som ligger bakom förslaget, men anser samtidigt att det finns omständigheter som kan tala emot att genomföra bytet av huvudman.

Brå vill först peka på att den reform som föreslås, utifrån beräkningarna i betänkandet, medför stora kostnader och innebär att en ny tung uppgift läggs på Kriminalvården under en period då myndigheten redan har svårt att klara de ökande krav som ställs på den till följd av det ökande behovet av fängelseplatser för vuxna. Det får anses ställa krav på att de skäl som åberopas för huvudmannabytet har viss tyngd.

Till exempel bör man vid prövningen ställa sig frågan om överflyttningen medför en mindre risk för återfall i brott. När det gäller den frågan anges på flera ställen i betänkandet att det inte finns något empiriskt stöd för att fängelsestraff skulle ha större effekt på de ungas återfall i brott än slutna ungdomsvård.

Under sådana omständigheter kan man överväga att i stället utveckla och förbättra verkställigheten av slutna ungdomsvård, till exempel genom att bygga upp en bättre utslussning både under och efter tiden på institution. Detta skulle troligen kunna genomföras till lägre kostnader jämfört med att föra över ansvaret för påföljden till Kriminalvården.

Brå instämmer i att det kan finnas behov av att på något sätt begränsa den grupp ”äldre” unga lagöverträdare som döms till slutna ungdomsvård. Det skulle kunna ske genom att man i större utsträckning än i dag dömer dem som begått mycket grova brott med långa straff till fängelse, och då särskilt de unga som hunnit fylla 18 när domen faller (eller snart därefter). De skulle då i stället placeras på de ungdomsavdelningar som redan i dag finns inom Kriminalvården.

Om utredningens förslag genomförs i enlighet med förslaget i betänkandet, vill Brå understryka vikten av att Kriminalvården får tillräckligt med tid att realisera det.

Detta yttrande avges av generaldirektör Mattias Larsson efter föredragning av forsknings- och utredningsrådet Stina Holmberg.